

KOLOZSVÁRI KOZLÓNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Belső farkas-utca 78. sz. alatt gr. BÄNFEL-
ház emeletében.Megjelen e lap hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton déln.
Ára évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.
A „nyilváltatási” cikkek sora után 20 kr. előleges beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás.

Lapunk új évi folyamába lépve át, a tisztelt előfizetőket fölkérjük az előfizetési összegnek kiadó hivatalunkhoz (Stein János közép-utcai könyvkereskedésébe) mielőbbi szíves beküldésére, hogy a lap pontos szétküldésében hiány ne történjék.

Lapunk előfizetési ára:

Egészévre	12 frt.
Félévre	6 „
Évnegyedre	3 „
Egy óra	1 „

Közlöny, január 22.

(D) Az erdélyi vasut kérdése egész diplomatiái manoeuvrirozás tárgyává vált. Lassel minister ő exca és az erdélyi kancellária oly kifogást tesznek a kamatbiztosítás ellenében, melyekről az uralkodó felség első és utóbbi nyilatkozataiban szó nem volt.

Ő felsége fejedelmi elhivatásának öntudatával belátta azt, hogy midőn a birodalom minden tartományai át vannak szöve vasutakkal, melyekre nézve a kamatbiztosítás terhe Erdélyt is éppen úgy sújtja jelenleg, mint a vasutak élvezetében levő tartományokat: az osztó igazság kívánja, hogy a vasut jótekonyságától Erdély se legyen elzárva. Ezt kívánja az igazság mellett az állam érdeke is, mert jól láthatni, hogy Erdély naponta mélyebben süllyed az elszegényedés örvényébe, s már is ott áll, hogy adóját képtelen fizetni.

Ha pedig az állampolitika elzárja a jövedelemforrásokat egy országtól, saját jövedelmének alapjait rendíti meg; de kívánja a vasut létesítését az európai közlekedés és civilisatio érdeke.

Mindezek nem futottak el bizonynyal ő felsége atyai figyelmét, midőn már az erdélyi vasuti kérdés kezdetén kinyilatkoztatta annak szükségét, s kimondani méltóztatott, hogy azon vonalra fogja előbb megadni a legfelsőbb engedélyt, mely a szükséges pénz terelőre.

Az ő felsége által kikötött feltétel teljesülve lön a nagyváradi-brassói vonalra nézve. Pénz elég van, a vállalkozó töképezések egymással versenyeznek, a mióta ez ügyet egy gróf Zichy vette kezébe, s Magyarország gyakorlati notabilitásai tették mintegy magukévé a kérdést, élükön a tekintélyes gr. Károlyival.

Ő felsége legelső elhatározásával következetesen, örömet nyilatkoztatta a felett, hogy létesülhet ezen vonal, mely arra van hivatva, hogy Erdély s Magyarország szívét összekötvén, közelébb vonja a közösbiradalomhoz; ő felsége ministerei szíves készséggel s lekötélő igéretekkkel s pártolással fogadták az e tárgybani küldöttiséget; senki sem gondolt arra, hogy ez anyagi kérdést egy politikai vitával hozza kapcsolatba, s ő felsége akaratjával a Reichsrath jogát állítsa szembe, mely jog nem is létezik abszolút vetojával, miután a februárius 26-diki patens 13-diki §-sa az uralkodó felségnek különben is fentartja az ily kérdésekben önálló eldöntést, a mostanizhoz hasonló körülmények közt, midőn t. i. teljes Reichsrath nem lehet együtt.

Az „O. D. Post” volt az első, mely az uralkodó igéretei, jóváhagyása ellenében felállítá legelőbb a Reichsrath jogát, melyet a magyar királyság ekkor magára nézve kötelezőnek el nem ismert, nem akarván oda beküldeni képviselőt. A vészmadarak csakhamar megindultak, s midőn a magyar közvélemény szervei pártkülönbség nélkül lelkesedéssel fogadták az uralkodónak e tárgyban örvendeztető nyilatkozatát, azt hitték, hogy ez örömet ki kell szármányolni, s az „A. Allg. Zeitung” kikiáltá a nagy fölfedezést, miképp a pénzügyi kérdések nemcsak a kormányok, hanem éppen egy pártok ellen is feltörőül szolgálnak; ha tehát a magyaroknak

vasut kell, ám jelenjék meg a Reichsrathban, és ott eszközölje a kamatbiztosítás megszavazását.

Lassel minister és az erdélyi korlátnokság hasonló nézetet vannak, s úgy hiszik, hogy ez a vasut oly életkérdés, a melynek megengedése, ha a birodalmi tanács eldöntése alá utasítatik, ez ösztönözni fogja a magyarokat oda megjelenni, hogy e célra ott többséget alkossanak.

A „Független” bécsi levelezője ezen nézet ellen elég talpraesett feleletet adott, vonakodván azon föltevés ellen, hogy a magyar bármint anyagi érdekért kész lenne valaha feláldozni jogait és elveit.

Ha a magyar nemzet magatartását valaki észleli, könnyen és világosan felfoghatja azt, hogy ő bizalmát helyezi az uralkodó felségben, fentartja azon viszonyt, mely a pragmatica sanctionál fogva őt a birodalom többi népeivel csatolja; de híven ragaszkodik jogalapjaihoz; s hogy a jog erkölcsi tulajdonát az anyagi érdekeknek föl nem adozza, eléggé kimutató akkor, midőn mindazon hivatali jövedelmet és méltóságot, melyet egy rövid időre elfoglalt, egyszerre kész vala otthagyni.

A magyar nemzet jól belátja, hogyha a Reichsrathba belépik, ott jelentékeny szerepet vihet, tán többséget alkothat, s saját országát is a mostani provisorius helyzetből más helyzetbe viheti át; belátja, hogy az alkotmányosság szellemi kincséből egyes ékszereket megnyerhet, a melyeket most nélkülözni kénytelen, és mégis ekkor nem vágott oda.

Nagy érdeke Erdélynek egy szívén átvonuló vasut, de milliószor nagyobb érdekért is fel nem adozza meggyőződéseit.

Ily manoeuvrirozással lehet késleltetni, lehet akadályozni a vasut kérdését, ebben is mint a szellemi kérdésekben egyenlő kárunk van, úgy nekünk mint a birodalomnak; de a magyar nemzet általában kevésbé csüng anyagi dolgain ott, hol a nemzet joga forog kérdésben, hogysem bármint anyagi érdekért, a jog erkölcsi tulajdonait kockáztassa.

Hogy Erdélyre nézve mennyire fog e kérdés ösztönzőleg hatni, hogy képviselőit küldje a Reichsrathba, arról nincs miért szólnunk. Erdély e részben még nem nyilatkozott, de az bizonyos, hogy politikai nézeteit a vasutnál sokkal nagyobb, sokkal lényegesebb kincseit áldozta fel évezreden át kiállott küzdelmei alatt. A vasut kérdése tehát semmi hatással sem lesz reá azon nézet alakulására nézve, melylyel itt a Reichsrath irányában viseltetnek.

Az tehát itt a kérdés, ha valjon az uralkodó felség jó akaratu nyilatkozatainak, s nemzetünk fölkelte bizalmának s háláérzetének ezen nagy horderejű mozzanatait célszerű-e a jogi vitatkozások terére sodozni?

Ki van mondva, hogy a Reichsrathba meg nem jelenő országok sorsa felett a 13-dik § értelmében az uralkodó felség önhatámulag intézkedik; ezen intézkedés alapján vettett reánk éppen most a fölemelt adó. Valjon ő felségének nincsen-e joga éppen ezen § alapján az adó activ eredményeiben is minket részeltetni, eleget tévén így az osztó igazságnak?

Szeretnők ha e kérdésre az „O. D. Post” és az Alg. Ztg.” felelnének.

Magyarország saját országgyűléssel és autonómiával bírván, a saját kebelében létező pénzügyi felett is ös jogilag maga rendelkezik az uralkodóval egyetértve, országgyűlésének áll jogában a vasutak kamatbiztosításainak is elhatározása; az „O. D. P.” a magyarországi gyűlés e jogát a Reichsrathnak kívánja tulajdonítani. Hogy melyik félnek lesz igaza, azt csak az 1848-i törvényhozás után történhető változtatás után határozhatni meg; addig itt semmi bizonyost nem mondhatni. A Reichsrath csak ha teljes lesz válik illetékesé ily jogok gyakorlatára.

Ma tehát, valamint magyar országgyűlés, úgy teljes Reichsrath sincs; következéské az erdélyi vasutkérdést egyedül az uralkodó felség saját legfelsőbb tekintélyénél fogva döntheti el, kit mint ausztriai császárt a február 26-i patens 13-dik §-a, mint magyar királyt pedig az elosztott magyar országgyűlés után kezébe visszavett souverain hatalom jogosít fel arra.

És minthogy úgy anyagi, mint stratégiai tekintetekben egy ily fontos vasut létesítését nem lehet sem politikai kényszerítések tárgyaul felhasználni, sem addig halogatni, míg a birodalom két része közti kérdések kiegyenlítettnek; miután a birodalomnak az adóra szüksége van, Erdély pedig nem tud pénzt teremteni elő, ha nincs vasutja, s nincs piacza, hol terményeit eladhasa: kétséget sem szenved, hogy az uralkodó felség atyai jó indulata és uralkodói hatalma az ezen kérdésben tett akadályokat elhárítandja.

A „Gazetta Trans.” folytatja „Unionisti” című cikk sorozatát. Ebben azt állítja fel, hogy a románok és az unionista párt (már miért nem a magyarok és székelyek) különböző szempontból indulnak ki, az unionisták a történelmi, a románok pedig a természeti jogok szempontjából.

Ez állítást a „Gazetta” írójának nem hozzuk kétségbe, csak annyit jegyzünk meg reá, hogy ekkor minden állam a természeti jogokat a pozitív jogok alapján érvényesítette, és éppen ebben áll a baladás fogalma. Mi tiszteljük a természet jogait, s akarjuk, hogy pozitív törvényeink a jus naturae-nak megfelelőjenek; de ezt csak a rendes törvényhozás vagy pedig a forradalom útján érhetni el. És mi éppen nem hibázhatunk, ha a békésebb és biztosabb, azaz a jogfolytonosság útját választjuk.

A „Gazetta” tovább fejtegeti, hogy a románoknak mint nemzetnek nem voltak politikai jogai, hogy a román nemes a magyar nemzetséggel szegődött, az oláh katolikus a római katolikushoz; hogy a többiek hitfelekezeti és politikai tekintetben csak elittrtek voltak, és semmi államvagy batosági hivatalba nem részesültek, s egy talpalatnyi földet sem bírhattak, mert mindezen jogok csak a három nemzet s négy bevett vallás tulajdonai voltak. „Ezek ugymond az 1848 előtti ugynevezett erdélyi történelmi jogok, és a románoktól nagy ostobaság volna ezeknek lerázott jármát a régiség iránti tiszteléből most újra fölvenni.”

Ezt írja a „Gazetta” és bizony szeretnők megkérdezni írójától: valjon ő maga hiszi-e a mit leirt? hiszi-e, hogy mi magyarok így értelmezzük régi jogainkat? Lehetetlen, hogy higgye! A románok írói nem nemértene minket, hanem nem akarnak megérteni. Van a tagadásnak egy neme, mely szemben az adatokkal és okokkal, csak tagad; itt aztán nem lehet capacitatio. Ezen lehetetlenséggel mi tisztában vagyunk, s nem is azért írunk, hogy őket meggyőzzük, csak is magunk között kívánjuk forgatni az eszméket; aztán a mint a „Gazetta” írja egy későbbi pasquilljében: „dum nihil habemus, calamo ludimus.”

A románok íróinak lelkéből ki nem lehet verni, hogy Erdélyben egyedül ők voltak az aristocrat rendszer martyrjai, s hogy ezen vértanúságot inkább bebizonyíthassák, kicsapják keblükből az egész oláh nemességet, ki az oláh katolikusokat, mert ezeknek szabad volt földet birni s hivatalokat viselni; ezeket tehát kicsapják ők a magyarokhoz, és aztán az oláh disunitusok s parasztok élére állva, így kiáltanak fel: im világ! im emberiség! lásd ezt a népet, melynek birtokot birni nem volt szabad, s melynek vallása csak elittrt volt; im ez a szegény román nép, mely a magyarok vas igáját hordozta!!

Ki ne szánná meg őket, kinek szíve ne érezne részvét irántuk a IX-ik században? Csak az a menydörgős menykőség, hogy az a hivatalok feladásától és birtoklástól elzárt elem, nem a román nemzet, hanem a parasztság volt; az a menykőség, hogy a magyar paraszt épp úgy nem vetett birtokot s viselhetett hivalt. Tehát ha a magyar parasztság is kicsapja magából a nemességet, mind jajonghat és kiálthat, hogy a magyar nép volt a mult idők vértanuja.

Jól belátta ennek igaztalanságát a törvényhozás, s kimondá minden emberre, a ki csak él ez országban, bár minő vallás-vagy nemzetbeli legyen, a jogegyenlőséget, és mi, kiket a „Gazetta” unionistáknak nevez, ezen jogegyenlőséget valljuk, s a szabadságban a román, magyar vagy tót között, valamint a nemes és paraszt, a kalvinista és görög hitű közt nem látunk különbséget többé. Ezen jogegyenlőség tökéletesen megsemmisíti a nemzetiségi és vallási régi előjogok fogalmát.

Miféle bohó beszéd tehát az, hogy önkkel azon institutiók jármát akaró valaki felvetetni, a mit az idők szelleme megsemmisített? Önk sem hiszik ezt, csak a nyers tömeget ámitják ily állításokkal, hogy annál inkább csatlakozzék zászlóikhoz.

A mi régi jogainknak, melyért buzgunk, sarkpontja az, hogy törvényt hozni, változtatni csak a rendes törvényhozás útján lehet; ezen uton minden igazságos óhaját a testvéreknékné, s minden jogos rendelét az uralkodó Felsőnek teljesíteni kívánjuk; ezen uton kívül nem látunk alkotmányos életet.

Azt mondja a „Gazetta” írója, hogy az unionista párt az 1791-i alapon kíván egy erdélyi országgyűlést; ebben is nagyon csalódik az író, mert az unionista párt semminemű alapon sem kívánhat erdélyi országgyűlést. Meg lehet az az országgyűlés, de az unionista párt sem nem kívánja, sem nem követeli, az egész kérdésben csak annyit mondottunk ki, hogy ha a kormányzás 1848-at ignorálja, akkor nincs

más módja, mint 1791-re menni vissza; vagy pedig nem teljesültek a Felsőnének kimondott azon nyilatkozata, mely szerint a magyar királyság tartományaiiban előbbi alkotmányai értelmében összehívott országgyűlésekkel hozat ezután minden törvényt azokon kívül, a miket más hatóságok fentartott.

Mi nem tehetünk róla, ha az 1848-diki népjogokra fektetett országgyűlés a román és szász népek nem teszik; de ha választani akarnak, csak a létezőből választhatnak, tehát vagy 48 vagy 91! Ha ő Felsőné nem a létezőt állította volna vissza, akkor nem vitakoznánk e tárgy felett; de az octoberi diplomában éppen az van kimondva, hogy az octroy-nak vége van már.

Legfűrészebb a „Gazetta” írójának azon állítása, hogy ha az 1848-i törvényeket elismerjük, a balázsfalvi határozatokat is el kell ismerünk törvényeknek; mintha 1848-ban összehívott volna ide a magyarság az ország minden részéből, s népgyűlésileg proclamálta volna a jogegyenlőséget; mintha itt nem egy koronás király által összehívott s rendezett választott országképviselet gyűlt volna össze; mintha itt az unio nem éppen az uralkodó felség régiá propositioja utján hozatott volna szövegre, s fogadtatott volna el egy értelemmel; mintha az ekkor hozott törvényeket nem a magyar felszentelt király és Ausztria császára erősítette volna meg?

Ily politikai és jogi felfogásokkal szemben ugyan miért vitakozunk?

Felelünk kellene még azon pasquillra, melyet a „Gazetta” 103-ik száma főcíkjében hoz ellentünk. A románoknak ez az egy lapja van, mely most politikai, majd élelapi; kár, hogy nincs fametsző Brassóban, azon cikkek érdemelte volna, hogy a mi torzképünket illusztrálják. Bámuljuk írójának költői elragadtatását; de minthogy egész cikkében semmit sem mond, mi sem felelhetünk semmit rá; de győződjük meg az író, hogy mi őszinte bánulói közé tartozunk, midőn látjuk hogyan lehet három hasábon át írni és mit sem mondani.

Erdővidék.

Erdővidékről egy olasztelki székely atyától, a következő levelet vesszük:

Tisztelt szerkesztő! Ne vegye zokon, hogy én szegény falusi székely embőrlétümre kegyelmedhez folyamodom tanács kérni, mert a szegény székelynek hej sok, igen sok perelni valója volna, de hiába, a régi törvények mára megavasottak, azt mondják, az avas, csak káposztába jó, ez pedig nem mindennapi étel, s nem is minden gyomrába való. Mi a régi törvényeket csak tudnók ahogyan tudnók, de az újak amugy hallomásból ragadnak csak ráunk, s azt is a hány doctor urtól megkérdezzük, aniféle képen perescribálják magyarázzák. En egy paragarafus után egy kérdésközdöm, mint káros elvesztet marhája után, de nyomára nem akadok, s azért folyamodom kegyelmedhez mint irástudó székelyhöz, aki abba a nagyvárosba Kolozsvárra lakik, a hol anyé a Doctor mind nálunk a bogácskoro, hisz ottan egy folyik a világosság és igazság, mint a havasról bozzánk a patakok, igaz, csak néha megáradván, a helyett, hogy termékeny iszapot hoznának, közel borították földünket, de isze ez az jó, nálunk falubelyen sok a kutya, s ha megtámadnak lesz mivel lodigálni. No de a dolga: nálunk Olasztelken van egy Sándor Miska nevű lo-csiszér, olyanné, ki pénz nélkül szokott vásárolni, ő keme az ezelőtti időbe, szemfényvesztő volt, magát láthatatlannak tulta tenni, ha ma elfogták s tömlőzbe tették, már

holnap, vagy a sokadalomba, vagy a faluba láttad sétálni. De bekövetkezvén az 1861. év s hozzájuk jótékony barmat-kent hatván, már Sándor Miska ismét láthatatlan lett a falunkba, míg 1862. év július végével, egy bültövényi száz, északnak idején, az falusbírákhoz hozván szekéren, ahaj le tette őszlővődvőre felhalton: a roz világot azt állítja, hogy a lurul lötték volna le, hisze e seba, hány betűtletet huszart nem löttek lurul le, a falusbírák ezen dolgot bé-jelentvén a t. Királybíró urnál, onnét azon rendeletet kapta, hogy rendre főzessünk neké enni, s küldöggessünk numerus szerint rendre enni, de már négy holnapot ohta, maga jár házukhoz enni, s oly kegyes megis readeli néha mit fő-zessünk. Így tartjuk ötöt máu kilencz hólnaptól fogva *). Ez az a paragarafus, mit keresek, minél fogva a tolvajnak enni tartozunk adni; ez iránt még edig mind jöhiszembe voltam, de miota meghallottam, hogy Magyarországon, a ki a tolvajnak enni ad, főbe lövik, az ohta meg jertem, hogy egyszer csak arra viradunk fel, hogy mind főbe löttek, akkor a szegény Sándor Miskának nem lesz ki enni agyan. Ugyan szivesen kérem felvilágosítani, vajon Erdélyre szollé azon törvény? A falusi Székelyt.

Németfalva, jan. 15. 1863.

A ref. anyaszentegyház mult évi névkönyvét átlapozva meglepve látom, hogy a makfalvi Wesselényi-iskoláról még említés sincs téve, pedig — a nevelési statisztikában — méltán helyet foglalhat. Bár igénytelen tökével rendelkezik — a mostani körülményekhez mérve — de folytonosan tartott legalább egy tanítót, kinek vezérlete alatt 50—60 növendék részesült évenként oktatásban, többnyire a azomszéd falvakból, a helybeliek mig olvasni megtanultak, a falusi iskolába járván. Most azonban a makfalvi birtokosság, érteve és érezve a kor intő szótát: hogy csak szellemi tökének gyarapítása által tarthatjuk meg méltó helyünk, szükségesnek látta egy másod tanítói állomás létesítését. S ez nem maradt tervnek, hanem meg is lett. Mert a birtokosság az iskolai gondnoksággal egyetértve, a másod tanítói állomást már több egy évinél 200 o. é. frt fizetés mellett létesült, melyek felét a birtokosság egyelőre 5 évig megajánlotta és biztosította. Jelenleg két tanító vezérlete alatt 3 elemi osztályban 118 növendék részesül oktatásban, melyből 45 kősztyébeli. A falusi-iskola csak leány-iskolává lett s nagyon helyesen, mert a kétneműek együttes nevelése valóban káros. Létszáma 32. Összesen tehát a tanulók száma 150.

Az iskoláról szólva, nem tehetem, hogy hálás köszönetet ne mondjak méltóságos Macskási Lajos urnak, ki görögnyelvi papirgyárából kegyes volt egy kötés papírt ajándékozni a növendékeknek.

Vajha a boldogult báró Wesselényi alapítványa is kiadódna! Akkor iskolánk még jobban felvirágoznék, s még inkább megfelelhetne a nagy alapító tervének.

Albert Márton,
tanító.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Lapunk egyik előbbi számában vettük olvasóink a hirt, hogy a felséges királyi főkegyelmes határozata egy Kolozsvárra leendő kereskedelmi tanoda felállítására az engedélyt megadta. E hír annyival örömdetesebb, mivel nehezen bízhatjuk,

* A rendelet bizonyára csak addig szollé, mig azon egyenlő sebesült s így munka képtelen vala. Szerk.

hogy egész hazánkban a legkisebb kétséggel találkozni ezen intézet célszerűsége és elkerülhetetlen szükségessége volna felől. Ha tehát kétségtelen, hogy nemzeti jólétünk alapján a kereskedelmet tekintetjük: ugy mindenek előtt figyelemünket annak kifejlesztésére szükséges fordítani. Egy kereskedelmi tanoda felállításával, már képesekké lesznek téve az ifjak, kik magukat a kereskedelmi pályára szánják, ama cél elérésére, hogy megszerezessék a miveltiséget és értelmét, a melyet állásuk igényel, s a mely további jólétükre mulhatatlanul szükséges. Szeretnők, ha ezen intézet az említett oknál fogva országossá válnék. Szeretnők, ha mindazok, a kiknek keblökben erős vágyakozás van ismeretek szerzésére, hogy azokat később az ipar és kereskedelem mezején sikerrel alkalmazhassák, e tanoda növendékeivé lennének. Ezen tanodának minden más hasonló intézetétől felett kitérő előnye az, hogy azok, kik magukat a kereskedelmi pályára szánják, jövőben nem lesznek kényszerülve távol levő tanodák látogatására, hanem saját bázójukban sajátíthatják el a magasabb kereskedelmi ismereteket és azonfelül, még a belviszonyokkal is megismerkedhetnek, a melyet csak is hoi tanterekben értheti el. Egy más káros következménye a növendékek külföldi tanulmányának hazai nyelvről elhanyagolása: ezen felállítandó intézetben ellenben a hazai nyelv ápolására, a mint haljnak különös gond fog fordítani, mely minden magyar kereskedőre nézve nélkülözhetetlen; e mellett azonban más idegen nyelvek is azon tekintetben fognak részesülni, a melyet a jelen korban a kereskedelem széles hatásköre okvetetlen igényel. Reméljük, hogy mentől előbb részletesen fogjuk közölhetni ezen tanoda programját; óhajtjuk, hogy miután megnyílik, ne csak e városból, hanem az ország más részeiből is legyenek növendékek.

— Pékei Lajos számfeletti titkár a főkegyelmes határozatnál valósaság titkára nevezetett ki.

— Szébenben január 20-dikán arról beszéltek az emberek a „Herm. Ztg.” szerint, hogy Szász-Régen szabad kir. városi rangra emeltetett. Reméljük, hogy Bánffy Hunyadot és Mócsot is hasonló szerencse fogja érni.

— Az erdélyi görög nem-egyesült felekezeti lelkészek ezután — ő felsége kegyelmes határozata folytán, — évenként harmincezer forint segélypénzt fognak kapni.

— A főkegyelmes határozat közzirre teszi, hogy egy bukovinai ember hibájából, a ki Káransebesből ártófogattal jött, a Banáiban uralkodó marhavész Hunyad megye klopitvai járásában kiűzték.

— Az 1862-diki közigazgatás jellemzéséhez a „Kron. Ztg.” azon adattal szolgál, hogy a barczasági száz falvakból ezen év folytán 276 lovat, 16 szarvasmarhát loptak el, melyeknek becsértéke 17,535 o. é. frt.

— Kövárvidéke megint rendszeresen megtartá bizottmányi ülést, ugyanazon időben szervezett bizottmányával, midőn a többi megyék is szervezkedtek. Ő felsége a megye, bizottmányokat csak felfüggeszté, de nem semmisítette meg, felfüggeszté kimondott okok miatt, s ezen okok nem létezőn Kövárvidéken, ott folytatja működését az 1848-ki törvény szerinti beállított bizottmány. Ebből a következtetés az, hogy ő felségének nem lehetett célja a megyebizottmányt elemileg és alakilag megváltoztatni, célja csak az lehetett, hogy ezen bizottmányok mérsékelt magatartást kövessenek.

— A marosvásárhelyi jótékony nőegylet három hálrt rendez a mostani farsangi időnyen, január 27-kén egy forint, február 8-án 60 kr és 16-dikán színtén 1 frt belépti díjjal.

— Gróf Battyányi Atorné Appaxia Julia a budai magyar színpadon jótékony székelyre szándékozik.

TÁRCZA.

AZ

ÉSZAKI FÉNY.

(Folytatás.)

— Ah kedves Benczi, a legjobbkor jött. Betolakodott hozzám az a „tarisnya”, s a fejem elkabult falusias szájától.

— Kit ért édes Sofie grófnő?

— Hisz említettem többször, hogy valami Zováthy Gábor, tudja az a kivel férjem perel, üldözni akarja ábrándjaival unokaöcsémét.

— Ah ja igen! Találkoztam vele. Ozdy Vilmos bemutatá egy néhány háznál.

— Nem tudom az az Ozdy is, mit boldoskodik.

— Meglehet, nem állhatott ki előtte.

— Édes Benczim! e tárgyról sokat kell magával beszéllem. Atyafi körben nincs miért titkoljuk, hogy az a... igen Zováthy Gábor némileg feltűnt volt Izidora előtt, mig nem volt alkalma a gyermekleányunk hozzá hasonlókkal kötni ismeretséget. Azt hittem, hogy midőn kiragadom őt falujából, mentve lesz e toladók ember kísértéséitől. De esáldtam, Zováthy feljött s meglehet néhány lödjtét adta el, hogy itt lehessen, és eladta azon birtokból, melyet férjem követel s meg fog nyerni, és így az ő iten mulatása is a mi contonkra esik. Ezt még eltűrném, de hogy ábrándozásával Izidorát compromittálja s azon ifjúságot, mely e leányt oly nagy tömjénezéssel körül udvarolja, ily közönséges vetélytárs visszarontatja tőle, ez engem igen-igen háborít. Megkell ez embert most eleve semmisíteni, nehogy köreinkbe bejuthasson.

— Egy kissé késtünk. Valamiképp sikerült neki Ozdy Vilmossal barátságot kötni.

Tudja édes Sofie, hogy Vilmos hölgyeink kegyencze, s ez ellen nem is lehet kifogásunk; ő már Zováthyt a nyiltabb házaknál bemutató, és elfogadták. Ebből látni való, hogy ez úgy utángondolást és tapintatos eljárást követel.

— Bizom magába kedves Benczi, ugy hiszem mindnyájunk érdeke, hogy Izidora illő szerencsét tegyen. Természetes, hogy midőn legfőbb okom van s leginkább is akaró akadály, hogy éppen ő ajánlá azt a tarisnyát. És őt egyenesen s nyíltan nem is compromittálhatjuk. Gondoljon az egekre valami jó tervet. Egész lelkem meg van zavarva.

— Társaskörünkben nem állhatunk már utját másképp, mintha valamiképp párbajra hívhatom s néhány hónapra ágyabafektetem, mialatt a farsangi saison lejár; ez jó lesz végesközönek, a főczél azonban az, hogy Izidora előtt legyen ő semmivé téve. Örölg vigye falusi gavallérját, jól meg tud állani a csiszolt padlaton, s nem kiparodizható.

— Hova is jutott ez a társadalom — szollt ingerültséggel Hallayné — hogy minden semmiházi képes lehet eltanulni a magash társalgás fitkait s legkevésbé sem haboz betolakodni oly körökbe, hol még az előszobában is alig lehetne helye.

— Nő nő édes grófnő — gondolja meg, hogy ő rokona!

— Rokona a tatárnak. Nem vagyok én falusi nemes asszony, hogy a negyedik nemzedékig fűfélé számítagassam az atyafiságot. Águk rég elszakadt a miénktől, talán csak nemzedéktani mese az egész? A székelyföldön minden nagy uri név száz kiadásban feltalálható. Nem tudom eléggé bámulni Rinald fűvészségét, hogy nem képes pár tizezer forintot részanni, hogy magának s családjának tisztességes rangot szerezzen s enged, hogy egyszerűen álljon azon vezeték név, melyet akárhány booskoros székely is visel. Kevés vagyonom van, de sokat áldoz-nék, ha Zováthy Gábort eltávolíthatnám Ko-

lozsvárról. Még kiviszi Vilmos által, hogy társas estvélyeinkre is bejutt.

De számítis arra — szollt Hallay Benczi — sőt ugy tudom, hogy Izidora a legelső francia-négyest gróf Csillariné estvélyén, éppen Zováthy számára tartogatja. A hamis leány. Mennyit faggatam, s ki nem csikortatam belőle, ki azon szerencsés, kinek a legelső tánczot fentartotta.

— Maga engem akar lövő tenni? szollt Sofie — Izidora az első tánczot Ozdy számára tartja fenn, csak ingerkednek együtt a felett.

— Oh nem, a világért sem — szollt Benczi.

— Az istenért — szollt Sofie kikelve ké-péből — talán csak nem komolyan beszél.

— Nekem Vilmos maga mondá.

— Az nem lehet, rögtön megkérdem Izidorától, az nem lehet ismétlem, ő Zováthyval nem is találkozt.

Gróf Hallayné berohant Izidorához, ki éppen akkor öltözködött.

— Oly hirt hallok Izidora, a mi egész életet semmivé teheti!

— Az egekre kedves néni, mit akarsz mondani? szollt megrémülve Izidora.

— Azt mondják, hogy te kiléptedkor a legelső tánczot Zováthy Gábornak ígérted?

— Ez a hír? Nő hálá Istennek! Igen kedves néni, az ugy van.

— Hol találkoztál vele?

— Hol? hol?... Zováthfalván.

— Vissza kell vonni ígérteedet, az meg nem történhetik.

— Azt nem tehetem kedves néni. Mit mondana rá Gábor, mit atyám.

Gróf Hallayné ismervén Izidora makacs-ságát, jobbnak vélte e kérdést annyiba hagyni

addig, mig a lehető teendőket gróf Hallay Benczivel meghányja veti. Független hagyta tehát e kérdést és így szollá:

— Azt hiszem, hirtelenkedtél és hibáztál, hogy fellépésem minden mozzanatára nézve nem kérted tanácsomat. De e kérdésnek után fogunk gondolni, és reményem

kedves Izidorám, elég belátásod lesz a meggyőző okoknak engedni.

— Gábor mindenkitől szívesen van fogadva, a hölgyek s kiválság Ozdy Aranka, kit mindenki ugy szeret és becsül, egész elragadtatással beszél, rokonom szelleműs társalgásáról. En nem fogok miatta pirulni, jól tudom.

Nem levén ezélja gróf Hallaynének ezen előtte igen fontos kérdést elhírtelenkedni, nem vegyült semmi további fejtegetésekbe, hanem magára hagyva az öltözködő Izidorát, visszasietett salonjába, hol Benczi gróffal fűtetes tervet állítottak meg azon bánásmódra nézve, melyet e kérdésben követniök kell.

Társalgásukat egy férfi belépése szakította meg, kivel regényünk során már futólag találkoztunk.

E férfi pörge kalapot tartá kezében, természetét sötétkék ptykés ujjas és szürke pantallón fűtte. Arca telt és piros, tekintete ravasz s szemtelen. Kolozsvárról mint kátyahós volt ismeretes, ki időszakonként megjelenik itt és nagyban jászlik. Ismeretes az urakkal, nagy loalkusz. Mi azonban egészen más ténen láttuk őt Zováth-bérczen mint ménőkö, mert a belépő nem más, mint Freck.

— Ah megjött maga édes Freck, valóban igen vártam. Édes Benczim — folytatá a grófhöz — testvéremtől jön Freck ur, és gyors igazítandóm vannak.

— Éppen mennem kell a kaszinóba — szollt Benczi gróf.

— Tartjuk tehát magunkat a megállapodáshoz — szollt a grófné bucsu kézzsoritás közt.

— Bizza reám édes Sofie, minden el lesz igazítva — szollt a gróf és távozott.

(Folytatjuk.)

— Az „Uj nemzedék“ és a „Gombostű“ című pesti szépirodalmi és divatlapok pártolásihiány miatt megbuktak.

— A magyar akadémia jan. 12-ikén tartott nagygyűlésében az új választások rendén az a nevezetes dolog történt, hogy a magyar baka legelső tudósa Brassai Sámuel megint nem választott meg rendes tagnak. E méltatlanság az egész közvélemény indignációjával találkozik. Greguss Agost rendes taggá választott; Salamon Ferencz lev. tag saját kívánatára a nyelvtani osztályból a történelmi osztályba átváltott; új lev. tagok lettek: Madách Imre, Szemere Miklós, Léva József, Hoffmann Pál, Kalós Lajos, Hornyik János, Asbóth Lajos, Csányi Daniel, dr. Halász Géza, Hollós Jusztián, Hárszinsky Frigyes, Preisz Mór, Jendrassek Jenő, Markusovszky Lajos, Duka Tivadar. Külföldi levelező tagok lettek: Benfey Teodor, Irote Arthur, az Asiatic Society elnöke, b. Prokesch-Osten stambuli követ; Süphi bej, török tudós; Spencer, F. Baird, J. Cassin; Dana; Atkinson.

— Eljén a „Bistritz Wochenblatt“! E kicsiny területű száz lapban olvassuk, hogy Deckner Sarolta ott is ehó 10 kén hangversenyt adott; írja e lap, hogy a darabok jól voltak választva egész a mit sem érő (nichsigende) Reményi féle darabig (Repülj fecském!!) Szegény Repülj fecském!! Ennél tehát többet ér az a kedves „Oh du lieber Augustin, alles ist hin“!

— Keletről írják, hogy ott zord hideg uralg. A Duna egész Brailáig be van fagyva; a feketetengeren pedig közelről roppant viharok dultak, melyek sok hajónak okoztak szerencsétlenséget. A Kereszt elindult hajó a Jenikalei szorosban oly nagy jég torlaszok közé jutott, hogy a szétzúzatást kibírtulendő a tengerre menekült ki, de itt oly nagy hideg volt, hogy a hajósok képtelenek voltak a hajó körül szolgálatokat tenni; a kapitány, hogy az utasokat s embereit megmenesse Teodosie közelében kész akarla zátonyra vité hajóját, s igyekezett elalált utasait partra szállítani, de csak 20 hajós és 30 nál több utas halt tetemeit víheté partra, mert azok a hideg miatt mind meg haltak. Várna előtt két hét Balosik előtt 3. Burgar előtt 2 hajó szenvedett hajótörést.

— Az „Oest. Zeit.“ azon kérdést intézvén a magyar journalistákhoz, mily módon óhajja az erdélyi vasut kamatbiztosítását eszközölni? a „Független“ a többiek közt így felel: „Mi megelégtünk az „Oest.“ kedélyes felhívását, s midőn hírt vettük, hogy egy miniszter a kamatbiztosítást a birodalmi tanácsba menesztő tette függővé, szárazon, ridegen és félreérthetetlenül kimondottuk, hogy jogot pénzért el nem adunk. Midőn a bir tanács szabadságot vett magának Magyarország közkiadása felett határozni, s alkotmányos buzgóságában az absolutisták „rölként, nélkülünk“ et oly szép következetességgel alkalmazta, nem csak kény bosszankodást keltett Magyarországon. Itt az egyik alkotmányos jogainkon ejtett sérelemtől ütözött meg, a másik bosszusan számolta, hogy a kiirt milliók bányáit fillért adnak vissza Magyarországnak? Haasonlókba, hasonló bosszankodással fogják kísérni Magyarországon a kamatbiztosítás kérdését.“ Czikkét a „Független“ így végzi: Együttel ki kell itt igazítani az Oesterreichische-nek egy tévedését, a melyet ő hibetöleg szándékosan tett. Ő ugyan is ránt fogja, hogy mi a kormány teljhatalmától várjuk a kamatbiztosítás ügyének elintézését. Igens, teljhatalomtól várjuk, de nem a kormánytól, melynek teljhatalma nincs, hanem az Uralkodótól, ki a Lajtbán innen az alkotmány-felügyelőség idején, tehát jelenleg teljhatalmulag rendelkezhetik. Tudjuk mi, hogy az uralkodó meghallgatja ottani tanácsosai véleményét is, de bízunk az ügy jogosságában, s az Uralkodó bölcsességében, hogy utóljára is a centralisták álomképeit nem áldozandja fel egy ország jóllétét s a birodalom hatalmának egy újabb emeltyűjét. A centralisták absolutismus minden tettén olvasható volt e felirat: „après moi le deluge.“ S az özönvíz nem is soká váratt magára. A centralisták alkotmányosok elődjei jelszavát fogadják el, midőn képzelt jogi formák kedvéért képesek egy ország kifejlésének útját állani. De ha nekik nem — az Uralkodónak érdekében van, hogy gazdag és hatalmas örökséget hagyjon utódaira. Nekünk ebben van bizodalomunk.

— A „Hiv. Értesítő“ ben körözött a hazai főhadvezérség útján a bosznijákországi egészségi állapot felől kapott értesülést. E szerint, a Bosznijákországon uralkodó marhavész Horvátországra is elterjedt és Ravnapora, Suciában, Plume mellett, Micellen, Moclan, Lakowdolon és Gyzniki helyiségekben Zágráb megyében Severin mellett, Begowszarszoldjén az ogulini szébeli határvárosban, Károlyvárnak Banja nevű külvárosában és Zágrábnak magában a marhadög, Lascen a Szlunini szébeli határvárosban a lépene ütött ki. Bosznijákországon a keleti marhavész úgy annyira el van terjedve, hogy az egy derventi ki kerültek kivéve, minden többi kerület a vészragálytól meg vannak lepetve, és a szébeli kerületek közt legnagyobb mérvben dühög a Novi, Cazi, Bihac, Priedor, Banjaluka és Gradacai kerületekben, a hol is már eddigelő is nagyszámu marha hullott el. Ezenkívül uralkodik még Bosznijákországon a lovak között is a typhus, a jubok között pedig egy meg nem nevezett, de igen veszedelmes járvány. Végre az emberek között is egy járvány ütött ki, melynek bárba a természete még eddigelő orvosilag elhatározva nincsen, de a mely, minthogy jelenségeire nézve magát a nyakmirigyek sebes feldagadásával, ezen daganatoknak kékes feketés színével s a felfakadás esetében egy kékes fekete színi fekélylyé lett átalakulás által jellemzi, vérhányás és véreshasmenések között foly le, és a betegnek kora halált okoz, a legnagyobb elővigyázatot vezeti igénybe és a határszél tökéletes elzárását tette szük-ségessé.

— A szarvasmarhák egészségi állapotjáról, a szomszéd Oláhországból beérkezett nyugtalanító hírek következtében, a belföldi marbagazdaság védelme végett a vesztégleési idő Erdélynek Oláhország felőli határszélén a behajtandó marhákra nézt a hazai főhadvezérség által 10 napról 20 napra emeltetett fel.

— „Dalvirágok“ cím alatt megjelenendő válogatott zeneműveire hirdet előfizetést Simonffy Kálmán. A Dal-koszorú 40 darab zenekölteményt foglaland magában, me-

lyeknek szövege legnépszerűbb költőink művei közül van kizemelve, s hogy a zenerész teljes mértékben ki fogja elégíteni a magyar közönséget, arról elég kezeséget nyújt a zenészettünk ezen fáradhatlan szorgalmu buvárának eddig megjelent művei, melyek — mint ő maga is hivatkozik felhívására — a Duna, Tisza partjain s a Mátra és Hargita tövében a nép ajkain meghonosultak. Az előfizetési ár 2 o. 6. ft. s Pestre Szalay Alajos ügyvéd urhoz (Fehérhajó utca 6. sz.) küldendő mártius 15 kéig. Minél gyakoribb háborítást kívánunk az öt pecsétű levelek bihordója által.

— A pesti-terézvárosi lakók azt vették észre, hogy egy idő óta a kutyák, macskák e városrészről egymásután tűnnek el, mintha valaki irtóháborút kezdett volna ellenük. A városkapitányság erről értesülvén, kutatásokat tett s ekkor kislit, hogy az „Erdősor“ 11-dik számú házában több szegény család lakik, melyek a Terézvárosból eltüntetett kutyák, macskák husából tengődnek. Ha ez igaz, pedig a „P. L.“ jót áll érte, mely borzasztó lehet a szerencsétlenek nyomora! — jegyzi meg egy lap; de hátha azok az emberek olaszok találnának lenni, a kiknek a macskabus izletes falat.

— Megjelent „Képek a hazai történelemből“ gyermekek számára, szerkesztő Tanczos János Kolozsvárt. Stein János sajátja. Ára 50 kr. E munka hazánk különböző íróitól a hazai történelem egyes pontjait előadó prozai és versbeli dolgozatokat tartalmaz.

— Megjelent Pesten Müller Emil nyomdájában „Népszerű kis természettan“ három füzet, melyek egyike a légítümenyekről, másika a csillagokról, harmadika különféle fejtegetésekről, a gyermekek értelméhez alkalmazva tanít. Irja Gutby Károly felső-bányai belv. iskolatitkár. A légítümenyekről szóló füzet már negyedszer és bővítve van kiadva, a mi maga arra mutat, hogy az író elég célzatosan állítja ki e művet, melyet mint jutalomdínyvet szorgalmas gyermekek számára ajánlhatni. Ára a különféle fejtegetéseknek 20, a más két füzetnek tíz tíz krajczár.

POLITIKAI HIREK.

FRANCZIAORSZÁG. Páris, jan. 19. A „Patrie“ igen kedvező híreket közöl Mexikoból. 5,000 francia 25,000 mexikói megvert. Forey tábornok Oregát alatt 6,000 francia segítséget vár, a kik Tampicoban szállottak ki.

Az az ugynevezett „sárgakönyv“, a mely diplomatiai okmányokat tartalmaz, mellékletül a „kék-könyv“-ben összeállított előterjesztényekhez — 212 negyedről lapnyi nagy kötet, a melyből Rómára vonatkozó sürgönyök 39, Olaszországra 22, Szerbiára 26, Görögországra 10, a szent sirra 12, az amerikai egyesült államokra 42, Mexikóra 56, Chinára 6 lapot foglalnak el. Képzeltető, hogy ekkora tömegből a legérdekesebbeket is közölni nem oly pillanatnyi feladat. Csak rendre fog kikerülni egy egy nagyobb fontosságú okmány, a mely a népek sorsát intéző földi hatalmasságok törekvéseire világít derít. Hyennek mondható Napoleon császárnak mult évi jul. 3-ról Forey tábornokhoz intézett következő tartalmu levele:

„Kedves tábornokom! Abban a pillanatban, a midőn ön politikai s katonai hatalommal felruházva indul Mexikóba, jónak tartom Önt az engem e tárgyban vezető gondolatokkal megismertetni. A következők szolgáljanak Önnek magatartásában sinormértékül: 1) Mexikóba érkezésekor becsáson ön kiáltványt, a melynek alapszövege közölve voltok önnel; 2) minden mexikói, a ki önhöz járul, fogadjon a legnagyobb jóakarattal; 3) semmiféle párt küzdelméhez ne csatlakozzék; jelentse ki, hogy minden csak ideiglenes, valaméddig a mexikói nemzet nem nyilatkozik; a vallás iránt a legnagyobb tekintettel legyen, egyszerűen azonban a nemzeti vagyonok birtokosait nyugtassa meg; 4) a mexikói segédesapatokat tehetsége szerint fogja ön élemezni, fegyverezni és díjazni, s csatákban nekik hagyja a főserépet; 5) saját, valamint a szövetséges társak csapatjaiban a leg-szigorubb fegyelmet fogja ön gyakorolni, minden szót vagy cselekvényt, a mely a mexikóiakra nézve sértő, nyomatókosan megbüntet, mert a mexikói jellem büszkeségét jól szem előtt kell tartani, s a vállalat sikerére nézve igen nagy fontosság, hogy mindezek előtt a nép szellemét nyertjük meg magunk iránt. Ha Mexikóba fogunk jutni, kíváncsok, hogy minden pártárványt nevezetességgel, a kik hozzánk csatlakoztak, egyetértésbe lépjenek önnel egy ideiglenes kormány szervezését illetőleg. Ez a kormány a mexikói nép elébe fogja terjeszteni a végelesen felállítandó politikai kormány-rendszert kérdését, mire a mexikói törvények szerint egy gyűlésre való választáshoz kell látni. Ön segítségére leend az új kormány, hogy a közigazgatásban különösen pedig a pénzügyben az a szabályszerűség jöjjön létre, a melynek legjobb mintaképe Franciaország adja.

E végett az új kormány, hogy a férfiak fognak küldetni, a kik képesek nekik az új szervezésben segítséggel lenni. Az elrendő czél nem abban áll, hogy a mexikóiakra egy oly kormányformát erőszakoljunk, a mely iránt ők ellenszenvvel viselkednek, hanem abban, hogy segítségükre legyünk törekvéseikben, egy akaratuknak megfelelő kormány felállítására, a mely állandóság valószínűségével bir s Franciaországnak biztosítékot nyújt, a követelt lététől meggyőződésére. Önként érthető, hogyha a mexikóiak egyeduralmat akarnak, Franciaországnak érdekében áll, őket e szándékukban erősíteni.

Nem fognak hiányozni, a kik önhöz azt a kérdést intézendik, miért áldozunk mi embereket és pénzt, hogy Mexikóban egy rendes kormányt alapítsunk. A polgárisodás mai állásában a világban, Amerika virágzása nem lehet Európára közbony; mert Amerika táplálja gyárainkat és tartja fenn kereskedésünket. Nekünk érdekünkben áll, hogy az egyesült államok köztársasága hatalmas és virágzó legyen, de semmi érdekünk nincs abban, hogy az egész mexikói többség hatalma alatt tartva, onnan az Antillák és Délamerikafelett uralogjon s az új világ terményei feletti kizáró rendelkezést kezébe kerítse. Szomorú tapasztalás tanít minket arra, hogy milyen függő a mi iparunknak sorsa, valaméddig kényszerítve van nyers anyagát egyetlen vásárpiazcrról szerezni, a melynek változásai alá van vetve. Ellenben ha Mexikó megtartja füg-

getlenségét s területének épségét, ha ott Franciaország segélyével egy állandó kormány létesül: akkor mi a latin fajnak tul az Oceanon ismét vissza fogjuk adni jelentőségét, akkor mi saját gyarmatainknak és a spanyolokénak az Antillákban biztonságát visszaszerezünk, akkor mi meg fogjuk szilárdítani jótékony befolyásunkat közép Amerikában és az a befolyás, a midőn kereskedésünknek megmérhetlen kelen-dőségi források nyit, egyszerűsind iparunknak is megszerzi a nélkülözhetlen anyagokat.

Az ekép újja teremtett Mexikó mindig kedvező marad irányunkban, nemcsak háladátságból, hanem azért is, mert az ő érdekei a mieinkkel összefognak hangzani, s mivel az európai államokkal való jó viszonyában támaszpont találand. Ma tehát katonai becsületünk, politikánk szük-sége, iparunk és kereskedésünk elnyő, szóval minden kötelességünkkel teszi Mexikó ellen indulnunk, ott vitézül feltűzni zászlónkat s ott monarchiát alapítani, ha ez az ország nemzeti érzületével nem összeférhetlen, vagy legalább oly kormányt állítani fel, a mely némi állandóságot igér. Napoleon.“

Az írójához méltó politikai lángeszűséggel írt levél fényes világot derít Napoleon mexikói hadjáratához kötött terveire. A gyermek nincs megkeresztelve: francia gyarmat, hübir, alkirályság, másodsorútlótság vagy utolsó esetben találand éppen köztársaság legyen-e Mexikóból? — a végén nem sokat nyom a mérlegben, csak formakérdés; a lényeg az, hogy Mexikó Francia mintára szerveztessék, hogy a latin néptörzs tul az Oceanon erősbitessék, s hogy Északamerikai ipari és kereskedelmi hatalmának csökkenésével, új és biztos tápforrások nyiljanak a francia ipar és kereskedelem számára. Ha igaz, hogy a mexikói hadjáratnak nem igen van népszerűsége Franciaországban, ez a levél remek csáb-eszköz a hajlamok megnyerésére. De mit mond rá Anglia? mit Amerika? Hát a szegény cadaver, a melyben az experimentálás történik — Mexikó!

OLASZORSZÁG. Turin, jan. 16. Farini ministeriuma bátran várhatja a kamarák megnyitását, mintán a dolgok állása tetemesen javult. A rablók több helyen nagy vesz-teiséget szenvedtek, s a Franciaország iránti hangulat sem vált rosszabbá. Farini emelt homlokkal léphet az ellenzék elébe, mert a kék könyvből kiténik, hogy Franciaország is tisztelettel szól a mostani olasz kabinetről, s a multa nézve, hogy Olaszország általánosságban mitem igért, s csakis arra kötelezte magát, hogy olasz földön semmi olyas ténny nem fog tűnni, a mi a békével s a Franciaországgal való barátságos jó viszonyokkal összeférhetlen volna. Ez utolsó osztályba tartozik Garibaldi ismeretes vállalata. Leg-érdekesebb azonban Sartiges jegyzéke, a melyben a Paso-lini külügyministerségéről szólna, azt mondja, hogy hite szerint a Franciaország iránti viszonyban semmi változás nem lesz, mint ezt már Ricasoli és Ratazzi előre megmon-dották.

Róma, jan. 19. Garibaldit feltöltették. A cselekvő párt-nak nincs új bizottsága, ezt csak az emigránsok költötték. A lapok által közölt nyilatkozványról Rómában semmit sem tudnak. A régi bizottság változatlanul megmaradt. Senki sem változtatta elveit.

Nápoly, jan. 19. A rendőrség egy muratista bizott-mányt fedezett fel. Elfogatások történtek s fontos iratok ker-ültek kézre, a többiek között Muratnak egy sajátkezű levele.

Egy királyi rendelet bizottmányt nevez ki a nápolyi foglyoknak három osztályba sorozása végett. Az első osztályba tartoznak a bírói batóság elé állítandók, a második-ba, a kik belebevezetnii fognak, s végre a harmadikba, a kik föltétlenül szabadon bocsátatnak.

NÉMETORSZÁG. Berlin, jan. 19. A király teljes felgyógyultával tanácsülés leend az előterjesztvények, a mi-nisterfelelősségi törvény s a főszámviselőségi kamarában tör-tendő végleges határozatok tárgyában. A szolgálati időről szóló törvénynek (1814.) megváltoztatására vonatkozó elő-terjesztvény közelebb be fog nyujtani.

A fölirat szerkesztésével megbízott közös bizottmány ma estére reméli munkálatait befejezhetni. A költségvetési bizottmány most tartja ülését. A költségvetés egyes csoport-ozatai az eladók közt felosztattak. A kormány részéről a költségvetésre nézve sem egészben, sem annak egyes pont-jaira még nem történtek előterjesztések. Elhatározatot, hogy az elnök, Grabow kéréssek meg a kormány felszólítására, hogy az mielőbb nyujtsa be előterjesztvényeit. Egyszeremind az a határozat hozatott, hogy az 1863-iki költségvetés fölötti folyának ugyan az illető bizottmányban a tanácsadók, de határozat az 1862-i fölötti intézkedés előtt ne hozassék. Az ülés előleges értekezés természetével bírt.

A „Nord d. a. Zig.“ szerint az a bir kering, hogy a szövetségi gyűlésen a delegáltak fölötti szavazást el akarják halasztani, s így a csapat elhárítani. E hírek békítő színe-zetével nem egyezik meg az észak-német államokból érkező tudósítás, mely szerint az osztrák ügynökök azon fáradoz-nak, hogy a kormányokat az osztrák-würzburgi indítványok elfogadására bírják. Szászországban és Kurhessenben hallo-más szerint lesz sikere ezen igyekezetnek, azonban a többi északi államban, Hannover is ide számítva, nem. Igen valószínű, hogy a bizottmányi többség indítványa a szövetségi gyűlésen nem fog többségre vergődni, s hogy Ausztria előző állásának befolyását felhasználandja, hogy az ügy a napirendről eltávolításassék.

A „Dresd. J.“-nak egy thüringiai tudósítója szerint a kőbürgi herceg még nem mondott le egészen a görög trónra történt jelöltéséről. Ha elfogadná, akkor Alfréd herceg nem lesz közvetlen követője, hanem a herceg nevében addig a meddig, helyettes kormányzó fogná az országot igazgatni.

OROSZ- és LENGYELORZÁG. Varsó, jan. 18. A központi forradalmi bizottság Serotak mellett, nem messze Varsótól, több tagjainak összecsoportozását eszközölte, hogy az unjoneozást meggátolják. A katonaság szétosztatta őket s 50 egyént elfogott.

E hó 14-én éji 12 órakor kezdődött az unjoneczok össze-szedése. Valamennyi rendőrhivatalnok és városkatoná mind közreműködött a varsói rendőrséggel e borzasztó eljárásban. Az összeíró bizottság által kijelöltek ágyaikból vonozolták fel, s hurozolták kozákok, esendőrök, városkatonák stb.

fedezete alatt a váracsa. Igen sok fiatal ember sejtve, hogy mi vár rájuk, rokonaik, barátainál töltötték az éjet. Most mindenfelé keresi őket a rendőrség. A hiányzókat helyett nők embereket, 5-6 gyermekes apákat fogtak el s egyelőre tuszkol tartják őket, míg a megszököttek elé kerülnek. Varsónak ez idő szerint egész csatái képe van. Minden utca rakva kószokkal, rendőrökkel és gyalogsággal. A lakosság titkon sobajzik magában, csak az összehangosított vidám s ugylátszik, mintha valami kitérési kísérletet várnának. Mentőkben, kószok fedezet alatt, fenhangon éneklnek a „Nincs még veszve Lengyelország” ismeretes népdalt. A vidéken csak később fog az újonozás megkezdni, hogy győződjék meg a vidéki nép, hogy Varsó csendes s a rendet nem zavarta meg. Eddig 2000 embert fogdostak össze. Varsó város jutaléka 12,000 s így még hiányzik tízezer. A mig kitelik, folyást ismételné fogják az előbbi szomorú játékok.

A titkon működő pártok ez a négy lapja van: „A mozgalom”, „Az ör”, „Egy lengyel pap szava”, „Nemzeti újság a nép számára”; ez utóbbi a vidéken, de a többi magában Varsóban jelenik meg. Hogy Wielopolszky marquis mennyire gyűlöli itt, tanúsítja az az eset, mely közelebb Varsóban a kisasszonyok nevelésében történt. Wielopolszky neje, ezen intézet tiszteletbeli felügyelője, a növendékeknek bonbonokat s ezüstsüteményeket küldött, de ezek közül egyetlenegy sem izlelte meg azokat. A mióta egy alsóbb rendű tisztviselő felebbvalóját majdnem agyon verte, azóta az itteni hivatalnokok nagyon félnek. Mintegy 4-5 rendű tisztül börtönben fejelemtelenség miatt.

GÖRÖGORSZÁG. Athené, jan. 10. A nemzetgyűlés elhatározta, hogy az érvényes üléseknél 165 nek, azaz, a képviselőtestület legalább felének jelen kell lennie. A szavazásokra nézve, még a személyes kérdésekben is a nyilvános „igen” vagy „nem” fogadtatott el. A királyválasztás s az alkotmány revideálása előtt a gyűlésnek igazolnia kell a választásokat, először választania, a tárgykör megállapítása s a testületek képviseléseit illetőleg határozatot hoznia.

Azok a hírek, a miket a külföldi lapok egyik-másik trónjelöltiről közölnek, itt semmi érdeket sem költenek, mert mindenki csak Alfred herceget akarja. Némelyek azt mondják, ha Alfred nem is fogadná el megválasztását, újra meg kell őt kényszeríteni, míg mások ez esetben köztársaságot ajánlanak. A királyválasztásról levén szó, az is megjegyzendő, hogy a görögök jövődőlbeli királyul vallásváltoztatásával nem nagyon sokat törődnek, csak gyermekeiket nevelje a görög vallásban.

Messeniában a mairotta folyton üzik rablási merényleteiket s Calamata kénytelen volt egy csapatjukat szoldába fogadni, hogy a többiek ellen védje magát. Argo gazdagabb lakosai Nauplia városába menekültek s Corinthot, Livadiát, Acarnaniát folyton nyughatlanítják a fegyveres rablócsapatok.

EGYPTOM. A „Gaz. de Danube” írja, hogy az egyiptomi alkirály és Theodor habesziniai császár között a harc kitétele közel van; ő Sudánnak egész Dongolasig való átengedését követeli, s ezen követelésének nyomátokat adandó Wahno mellett (két napi járásra az egyiptomi határtól) jelentékeny haderőt összpontosított. A kharumi egyiptomi kormányzó Musza basa 5000 embert vont össze, mire a darfuri zultán annyira megijedt, hogy a két év óta fogva tartott egyiptomi küldöttet Abd-el-vahad Effendit szabadon bocsátva általa Szaid páibanak 100 quint. elefántcsontot, 10,000 struccot, s 50 rabszolgát küldött; ezen utóbbiak az egyiptomi hadseregbe soroztattak.

Ujabbak. Berlin, jan. 19. A felirati kérdése a követekháznak mind a két nagy szabadelvű töredéke által el van határozva. A vitát, a mely pénteken este a haladó párt gyűlésében folyt e tárgy felett, fényesnek lehet mondani. Döntő körülmény volt, hogy a felirat barátjai a haladó pártban egy bizottság által kidolgozott felirati javaslatot terjesztettek elő, a mely tartalmát és hangját nézve elvonatkozva kisebb fontosságú részletekről — azonnal általános tetszésre talált. Ez a javaslat lényegében az alkotmányviszály s az ez által előidézett belső állapot kifejtésére szorítkozik; de egyszersmind az is ki van emelve benne, hogy ez által a kifelé hatás is nagyon szibbasztva van. A vita befejezése után a haladó párt azonnal külön ülést tartott s 17 ellen minden szavazattal felirat mellé nyilatkozott. A balközép töredéke vasárnapra napolta el magát, hogy lehetőleg teljes számu üléseben hozzon határozatot s tegnap reggeli ülésében aztán minden szavazattal 10 ellen, hasonlólag feliratban állapodott meg. Bizottság nevezetett ki a felirati javaslat előleges tanácskozási alá vételére. Ez azt hiszi, hogy ma estére készen lesz, s a javaslat aztán haladéktalanul a ház elébe fog vitelni.

Berlin, jan. 20. A „Nordd. Ztg.” írja: A legjobb forrásból tudatjuk velünk, hogy a porosz miniszterelnök az Ausztriával való vámegyesülethez minden kilitást a leghatározottabban visszautasított. Sőt még azt nyilatkoztatta, hogy már csak azért is fel akarja mondani a vámegyesületet, hogy szüntesse meg ama határozatlan kötelezettségeket, a melyeket a vámegyesület az 1853-i febr. 19-és április 4-i szerződés által, Ausztria irányában elvállalt. Nem lehetetlen, hogy az Ausztriával való vámegyesülés ezen határozott visszautasítása volt a főindok a két miniszter szándékolt találkozásának akadályozására.

Berlin, jan. 21. A mint előre látható, a felirati javaslat holnap a követek háza elébe fog terjesztetni. Az e felelti egyetértés a lengyel katolikusokkal nem sikerült.

Brüssel, jan. 21. „Independance”-nak távirják Londonból: Hivatalos körökben azt hiszik, hogy Coburg herceg elfogadja a görög koronát.

Korfu, jan. 17. A joniai lapok határozottan ellene mondanak azon állításnak, mintha a joniai nem akarnák az egyesülést Görögországgal. A zantei tüntetések világos ellenbizonyítványul szolgálnak. Ha nem voltak nagyszerű tüntetések, ez csupán az Angolország szándékai iránti bizalmatlanságból származik.

Gabonaár Kolozsvártt Január 22-én 1862.

(Bécsi mérője osztrák értékben.)

Tisztbúza 3 frt 50 kr. Elegybúza 2 frt 60 kr. Rozs 2 frt — kr. Árpa 1 frt 40 kr. Zab 1 frt — kr. Török-búza 1 frt 60 kr. Pityóka — frt 90 kr. Marhahús 14 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről

Januarius 23-kán: Nemzeti kölesön 82.45. 5%. Metalliques 75.75. Bank-részvény 819.—. Hitel-részvény 227.70. Váltó Londonra 115.75. Ezüst 114.—. Arany 5.56.

Januarius 20-kán: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyar országi 75.50. Erdélyi 73.75.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

H I R D E T É S E K.

(769) ^{24/1} (2—15)
Cs. kir. és hercegi szabadalmakkal fölruházott = a gyógytan legnevezetesebb tekintélyeitől megvizsgált = ajánlott = és bizonyítványokkal ellátott =

BÉRINGUIER LIPOT orvostudor

illatos gyógyszeres

KORONASZESZE

(vagy kölni-víz Quintessentiája.)

Béringuier orvostudor Koronaszesze a legválogatottabb s értékesebb zamatos-illékony részekből leparóztatás által készítettve, nem csak mint jeles illatszert, mely az élet-erőt eleveníti és erősíti, hanem mint jeles gyógyszer is ajánlatos. Ez egy valódi segély azokra nézve, kik fejfájásban és fülkiszárazásban szenvednek, fog- és fülgyógyásznál, hűlés bajánál, könnyebb községyes fájalmánál, valamint az ideg-rendszer s az emésztő szervezett gyenge állapotában, Béringuier orvostudor Koronaszesze bevéve, bedörzsölve, vagy a megnedvesített kendővel bekötés által, mint ideg erősítő, görcs csillapító, s erősítő háziszert hatályosan alkalmazható; igazi hasznos szolgálatot nyújt a Koronaszesz használata a mindennapi mosdásnál, és ha azt a mosdó vízhez vegyítjük, midőn ily módon nemcsak a fő izmokat s a szemeket erősíti, hanem egyszersmind a bőrnek ruganyos lágyaságot és ifjú frissiséget kölcsönöz.

Béringuier orvostudor illatos gyógyszer, cs. kir. szabadalmazott Koronaszesze kizárólagosan csak eredeti üvegekben 1 frt 25 kr. új pénzben és eredeti 6 üveget foglaló ládákban — egy ládának ára 7 frt 50 kr. új p. árulatik, s függvényei a bélyegvédre vonatkozó cs. rendelet szerint hivatalosan be van lajstromozva.

A hajak szépen tartására
Dr. BÉRINGUIER

NÖVÉNY-GYÖK HAJ-OLAJA.

Dr. Béringuier növény-gyök haj-olaja távol minden ártalmas vegyítékektől mindég és mindenütt mint kitűnő előnyös szer szolgál a fő-hajnak és szakálnak fenntartására, erősítésére és szépítésére; övszer az ily alkalmatlan fejkörpa és folt képződések ellen, a hajnak fényt, kellemes simaságot s puhaságot kölcsönöz, s jelesen oly esetekben is, hol midőn a haj már hullani vagy a fő korán kopaszodni kezd, e szer gyógyhatása nagyon meglepő. Dr. Béringuier növény-gyök haj-olaja, a külföldi ily nemű legjobb készítményeihez sorozható, de ezeket olcsóságával jóval feljúlulja. Dr. Béringuier növény-gyök haj-olaja a mellékelt dugaszolt, czim pecsét nyomával s fekete irással pecsételt eredeti üvegcsében ára minden bizományi raktárosnál változatlanul 1 frt új p.

Jeles találmányu hajfestő szer.
Dr. BÉRINGUIER

NÖVÉNYI HAJFESTŐ SZERE.

Ezen újtalálmányu, híres orvosi tekintélyektől megvizsgált s teljesen czél szerű s általában ártalmatlannak ösmert szerrel a haj-, szakál- és szemöldököt tetszés szerinti árnyéklatok szerint festheti, a nélkül hogy a bőrön folt vagy szag okozódjon. Az alkalmazása nagyon egyszerű és könnyű, ezen festő szer által előidézett hajszin előnyök igaz természetűen sikerülnek, és a színtéti műtétet lehetetlen elhibázni.

Dr. Béringuier cs. kir. szabadalmazott növényi hajfestő szere két I. és II. számmal jelelt üvegcsében s mindenütt 5 frt. szabott árral adatik. A műtételhez szükséges 2 kefe és tálcácska, mellékelve van, s mindenik tárgy, a mellékelt bélyeggel van ellátva.

Sz. Újvárt: Placintár és fia gyógyszer.; Szász-Régenben: Wachner Traugott; Szászsebesben: Weissbürtel Ad. G.; Szébenben: Zöhrer J. F.; Székely-Keresztúron: Binder Márton; Sepsy-Szentgyörgyön: Vitályos Béla; Sz. Udvarhelyt: Kauntz J. A. gyógyszer.; Szeredban: Goszy A.; Sz. Somlyón: Ruszka Ignác; Tasnádon: Szongott Jakab; Tordán: Velits G. és Wolff G.; Zalatnán: Megay Guszt. A. gyógyszer.

(20) Több rendbeli kellemetlenségeim következtében közzé teszem, hogy ha találkoznak, kik az én meghatalmazásom nélkül pénzt kölcsönöznek vagy contora vásárolnak, minden ily uton származott követeléseket érvénytelennek nyilatkoztok. A kiknek pedig rajtam valami törvényes követelések van, mátló számítva hat het-k alatt nálam jelentsék magokat. Kolozsvártt, 20 januar 1863. B. Radák Istvánné, Gr. Rédey Klára.

(18) ^(2—3)
Gr. MIKÓ IMRE úr 6 nagyméltósága felső és alsó maro-újvári és oláh-szilvási korcsmái e f év februar 1-én az 6 nagyméltósága felső-újvári udvarában dél előtt 11 órakor tartandó árverés utján haszonbérbe kiadandók, az újváriak idei aprils 1-én, az oláh-szilvási pedig Szt. György napon kezdve 3 egymástutáni évekre. Az árverezni szándékozók kötelesek a kikiáltandó ár 10%-ját bánatpénzzül letenni.

(19) ^(2—3)
Haszonbéri hirdetés.
Nemes Kolozsmegyében B. Hunyad város helyhez egy fél órányira, Magyar Bikaon, Farnason jó esinált úl mellett és Közép- s Alsó Földön levő részjóságok minden járandóságokkal együtt a folyó 1863-iki év Sz. György naptól fogva hat vagy több évekre haszonbérbe adandók. Értekezhetni külső monostorutczában 57-ik számú háznál.

(16) ^(2—3)
A n. enyedi ref. collegiumnak Alsó-Fehérmegyében Vingárd községében és határán, összes ottani erdőterületei, erdői közötti kaszállói, legelői, melettek levő erdő-örök használatában lévő földrészei és az Incedői Alvincziféle udvarok kivételével, birtokában lévő jóságá, mely alkalmas lakást adó szobákat tartalmazó cseresep kőházal és gabonaszal s a szükségesbb egyéb gazdasági épületekkel is beruházott 34 hold körüli belső telket, kerteket, 24 1/2 h. mívelés alatti s nagyrészen részben mívelt, jó börtörű szőlőket, 257 1/2 h. kaszálló és 421 h. körüli szató és így összesen 737 cat. hold birtokot tartalmaz, évente azokhozadandó 8 hold 7—8 éves sarj-erdő fa és a koresoma jogi arányosított haszonvételekkel együtt, folyó 1863-ik év apríl hó 1-ső napjától kezdve több évekre haszonbérbe kiadandó, mely iránt igazgató algondnok F. F. el N. Enyeden helyben ez év febr. 10-ig értekezhetni s egyezkedni is lehet; de ha addig egyezkedés nem jönne létre f. évi febr. hava 16-ikán d. e. 10 órakor a n. enyedi iskolai udvarbíró szállítás kiadására árvereltetés fog tartatni; melyre a venni kívánók 300 for. oszt. bankjegy vagy 300 frt. név értékű urbéri államkötelezvényi bánatpénz betétivel meghivatnak. Ha a határidő előtt csak 5 napokkal is a jóság kézbe kiadtnék, ezen lapokban az azonnal ki fog hirdettetni.

(17) ^(2—3)
A n. enyedi ref. főtanoda N. Enyed városában lévő „kéthatytyn” című emeletes vendéglője f. 1863-ik év apr. 24-én kezdve 3 vagy több évekre is haszonbérbe kiadandó; mely felett f. évi febr. hava 16-án d. e. 10 órakor a tanoda enyedi udvarbírói szállításán az árverelés meg fog tartatni; mire a hozzászólani kívánók 100 frt. osztrák bankjegy vagy száz frt. név értékű urbéri állam kötvénybeli bánatpénz betétivel feltelettel meghivatnak.

(15) ^(4—6)
Haszonbéri hirdetmény.
Özvegy Zakariás Antalnak Fiátfalván Udvarhelyszékben lévő jóságá, az ahhoz tartozó terjedelmes udvarral, udvarház- és gazdasági épületekkel, egy nagyszobát nyolcköztű munt és lisztelő malommal, szeszgyárral, valamint minden kúlsókkal u. m. szőlő-hegy-, nagykiterjedésű szántókkal és kaszállókkal egyetemben folyó év Szt. György napjától kezdve három vagy hat évre haszonbérbe adandó. Értekezhetni felölé fennirt tulajdonosnővel Brassóban 615 szám alatt.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betüivel. (Bel-farkasutca 74 sz.)

MELLÉKLET: Tauffer Ferencz vetemény- és virágmagvak árjegyzéke.